

2020-06-10
Till kommunstyrelsen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

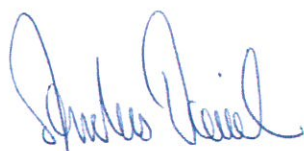
Kommunernas klimatlöften

Omställningen till ett klimatsmart samhälle är vår tids stora utmaning, samtidigt som vi nu har en kris till följd av Corona-pandemin. Den omställning vi har framför oss behöver bygga oss mer rustade för framtiden. Vi har 10 år kvar att nå våra gemensamma mål: klimatutsläppen i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030. Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås och i att vara en föregångare för företag och invånare. Nu bjuds Er kommun in att delta i satsningen Kommunernas klimatlöften.

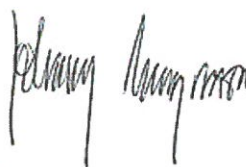
Kommunernas klimatlöften består av 20 olika åtgärder som är väl beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Kommunen väljer först hur många och vilka klimatlöften som antas och som sedan genomförs under 2021. Fördelen med att göra klimatåtgärder tillsammans är att vi kan utbyta erfarenheter och Klimat 2030 kan ge stöd för genomförandet.

Den 16 december 2020 kommer kommunstyrelsens ordförande att bjudas in till Vara konserthus för att överlämna Er kommuns klimatlöften till landshövding Anders Danielsson och regionstyrelsens ordförande Johnny Magnusson. Vi kan då se klimatnyttan av alla kommuners klimatlöften sammantaget. I slutet av 2021 följs arbetet upp och de kommuner som utmärker sig särskilt kommer att uppmärksammas.

Väl mött i Vara konserthus hälsar

Anders Danielsson
Landshövding Västra Götaland

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

- 1.** Vi använder en klimatstyrande resepolicy
- 2.** Vi klimatväxlar tjänsteresor
- 3.** Våra nya personbilar är miljöbilar
- 4.** Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
- 5.** Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer
- 6.** Vi använder en klimatstyrande parkeringsplan/policy
- 7.** Vi erbjuder laddtjänster vid parkeringsytor för boende i kommunala bostadsbolag
- 8.** Vi minskar inköpen av fossilbaserade engångsprodukter
- 9.** Vi analyserar inköpens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar
- 10.** Vi använder cirkulära möbler
- 11.** Vi möjliggör för medborgarna att låna/hyra produkter istället för att köpa
- 12.** Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål
- 13.** Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål
- 14.** Vi gör investeringar för energieffektiviseringar
- 15.** Vi minskar klimatbelastningen över livscykeln vid byggnation
- 16.** Vi producerar egen solex
- 17.** Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal
- 18.** Vi har arbetssätt för årlig utsläppsminskning, en koldioxidbudget
- 19.** Vi finansierar investeringar i egen verksamhet genom grön obligation
- 20.** Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Vår kommuns mest lysande åtgärd på klimatområdet:

1. Vi använder en klimatstyrande resepolicy

Det innebär att kommunen har en resepolicy som följs upp årligen. Klimatstyrande innebär att policyn ska styra mot resfria möten, minimera flygresandet, innefatta miljö- och klimatkrav på fordon, reglera egen bil i tjänsten och erbjuda alternativ som cykel och bilpool. Ett plus är om den även uppmuntrar till hållbart resande till och från arbetet.

2. Vi klimatväxlar tjänsteresor

Det innebär ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och åsätts ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Klimatväxling används för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftsåtgärder internt i organisationen.

3. Våra nya personbilar är miljöbilar

Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara "spjutspetsnivå" eller "avancerad nivå" i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för personbilar. Endast undantagsvis väljs basnivå, för undantagen krävs ansökan om dispens internt.

4. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal

Det innebär att vi ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Vi ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

5. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer

Det innebär att insatser för cykling under föregående år mäts och redovisas. Undersökningen bygger på självrapportering av kontrollerbara uppgifter och syftet är bland annat att identifiera förbättringsområden. Deltagande i kommunvelometern bör ske under flera år för att kunna se förändringar över tid.

6. Vi använder en klimatstyrande parkeringsplan/policy

Det innebär att möjliggöra samnyttjande av parkeringsanläggningar, att prioritera besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, att se till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, att möjliggöra flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler samt att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

7. Vi erbjuder laddtjänster vid parkeringsytor för boende i kommunala bostadsbolag

Det innebär att boende i kommunala flerbostadshus ska kunna få möjlighet att ladda sin el- eller laddhybridbil i anslutning till sin bostad, vid minst fem geografiska platser. Kommunen kan teckna avtal med en tjänsteleverantör som tillhandhåller en laddtjänst. Kostnaden för laddtjänster bör så långt möjligt tas ut kommersiellt och bäras av dem som utnyttjar tjänsten.

8. Vi minskar inköpen av fossilbaserade engångsprodukter

Det innebär att kommunen ska ha bytt ut minst tre engångsprodukter till flergångsartiklar eller bytt ut engångsprodukter av fossilbaserat material till produkter av biobaserat, förnybart eller återvunnet material.

9. Vi analyserar inköpens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar

Det innebär att kommunen bedömer var klimatkrav i upphandlingar gör störst nytta (utöver upphandlingar som tas upp i punkt 4) och ställer krav i minst tre upphandlingar under 2021.

10. Vi använder cirkulära möbler

Det innebär att kommunen ska ha inrett minst en arbetsplats, med minst 10 anställda, med mer än 50 procent cirkulära möbler. Alternativt använder minst 20 procent cirkulära möbler i kommunens organisation. Med cirkulära möbler menas att de renoveras, repareras och används på nytt.

11. Vi möjliggör för medborgarna att låna/hyra produkter istället för att köpa

Det innebär att kommunen kan visa att minst tre olika insatser har gjorts. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att bostadsområden delar på saker, att kommunen erhåller platser att reparera eller liknande.

12. Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål

Det innebär att kommunen mäter matsvinnet och har satt ett mål att minska svinnet till max 45 g/portion i genomsnitt (lunch eller middag). I siffran ingår alla tre typer av svinn: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.

13. Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål

Det innebär att kommunen beräknar måltidens klimatpåverkan och har satt mål att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,9 kg CO₂e/måltid i snitt. För att täcka in alla typer av måltider i verksamheten kan kommunen sätta mål att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,7 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

14. Vi gör investeringar för energieffektiviseringar

Det innebär att kommunen har gjort en potentialstudie (kartläggning av nytta och kostnad) och avsatt pengar för minst tre åtgärder för energieffektivisering i egna byggnader/lokaler.

15. Vi minskar klimatbelastningen över livscykeln vid byggnation

Det innebär att kommunen har minskat byggnationers klimatpåverkan genom att använda livscykelperspektiv, inklusive byggmaterial, arbetsmaskiner och energianvändning vid drift, vid minst en (1) byggnation. Antingen i egen regi eller som kravställning i markanvisning eller detaljplan.

16. Vi producerar egen solel

Det innebär att kommunen ska installera minst en egen anläggning för produktion av solel eller är delägare i en solcellspark.

17. Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal

Det innebär att kommunen köper 100 procent förnybar el i alla förvaltningar och bolag.

18. Vi har arbetssätt för årlig utsläppsminskning, en koldioxidbudget

Det innebär att kommunen ska ha en politiskt antagen plan eller strategi för en årlig utsläppsminskning inom kommunens territorium som ligger i linje med kommunens egna, eller Västra Götalandsregionens koldioxidbudget med en utsläppsminskningstakt om 16 procent per år.

19. Vi finansierar investeringar i egen verksamhet genom grön obligation

Det innebär att kommunen kan visa att minst en (1) investering har gjorts genom grön obligation som kommunen gett ut själv eller via gröna lån från Kommuninvest eller liknande. Gröna obligationer är ett sätt att låna pengar till egna klimat- och miljöprojekt och samtidigt erbjuda investerare attraktiva investeringsformer.

20. Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Det innebär att ett årligt event eller flera mindre återkommande aktiviteter ska genomföras, gärna i samarbete med studieförbund/organisationer och/eller med kommunens energi- och klimatrådgivare. Genom ökad kunskap och medvetenhet om klimatkrisen och inspiration till förändring kan kommunen möjliggöra och skynda på omställningen.

Vår kommuns mest lysande åtgärd på klimatområdet

Om kommunen saknar någon punkt på listan och vill lyfta en annan insats som kommunen anser är särskilt viktig och som genomförs just nu för klimatet. Detta är en möjlighet att dela med sig av goda exempel och att få uppmärksamhet för sitt arbete.

Beskrivning av satsningen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Bakgrund

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om, är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990-års nivå till år 2030. Sedan 1990 har utsläppen hittills minskat med cirka 15 procent. Nu, med 10 år kvar, måste vi öka takten för att det ska vara möjligt att nå målen.

I den enkät som Klimat 2030 gjorde hösten 2019 till alla undertecknare framkom att särskilt kommunerna önskar stöd för genomförande av klimatinsatser. Detta är utgångspunkten för denna satsning: Kommunernas klimatlöften.

Att anta dessa klimatlöften är en del av genomförandet av Klimat 2030 och blir därmed en del av kommunens åtagande. De kommuner som har gjort ett åtagande som undertecknare av Klimat 2030 kompletterar med sina klimatlöften. Åtaganden är en kort beskrivning av hur organisationen ska bidra till att utsläppen av växthusgaser minskar och finns på hemsidan: www.klimat2030.se.

Genomförandet av Kommunernas klimatlöften kan i vissa delar vara en del av kommunens arbete med Agenda 2030-målen, Fossilfritt Sveriges utmaningar, WWF:s kommunutmaningar och/eller en del av kommunens övriga klimat-, miljö- och utvecklingsarbete.

Syfte

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunerna bjuds nu in att anta ett antal klimatlöften som ska genomföras under 2021. Kommunernas klimatlöften består av 20 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som ger stor utsläppsminskning. Dessa 20 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval baserat på bland annat vad som är möjligt att genomföra och följa upp under ett år. Vi vet att mycket arbete redan görs i kommunerna, delvis andra åtgärder än de som finns med här. Fortsätt med dem och beskriv gärna under "kommunernas egna åtgärd" så att fler kan ta del av ert arbete.

Genom att lansera Kommunernas klimatlöften vill vi förstärka klimatarbetet i kommunerna och åstadkomma något storartat tillsammans.

Hur

Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Klimat 2030 kommer att stödja kommunerna i genomförandet under 2021, med ambitionen att kunna erbjuda konkret stöd för varje åtgärd. Beslut om vilka klimatlöften kommunen vill anta skickas senast 1 december 2020 till klimat2030@vgregion.se.

Lansering

Kommunernas klimatlöften kommer att lanseras i Vara konserthus den 16 december 2020 där kommunstyrelsens ordförande överlämnar listan med sina antagna klimatlöften till landshövding Anders Danielsson och regionstyrelsens ordförande Johnny Magnusson. Gästerna bjuds på inspirationsföreläsning, kulturinslag och mingelbuffé.

Genomförande

Kommunen har ansvar för att de antagna klimatlöften genomförs under 2021. Flera kommunala förvaltningar och bolag kommer sannolikt ha en roll i genomförandet av de olika åtgärderna. Klimat 2030 kommer att erbjuda stöd i genomförandefasen med ambitionen att göra en stödinsats för varje åtgärd, exempelvis en workshop för de kommuner som antagit ett specifikt klimatlöfte. Mer information och stödmaterial kommer att finnas på www.klimat2030.se/klimatloften.

Uppföljning

Under november 2021 kommer kommunen att uppmanas att rapportera in hur det gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit. De kommuner som utmärker sig särskilt kommer att uppmärksammas.

Fortsättning

Om en kommun inte hinner genomföra något av sina antagna klimatlöften kan arbetet fortsätta kommande år. Förutsatt att tillräckligt många kommuner deltar och satsningen går bra så kommer Kommunernas klimatlöften att fortgå och Klimat 2030 ge stöd. Intentionen är att listan med klimatlöften bibehålls men några justeringar kan göras. På sikt är ambitionen att alla kommuner ska ha genomfört merparten av åtgärderna. Tillsammans gör kommunerna stor skillnad!

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN